

FILIP, POČMÁRANÁ LÍZA A ČERVOTOČ

Začněme tuto povídku u košíku s miminkem, právě narozeným Filipem. A protože je to chlapeček opravdu mimořádně krásný, což potvrdila i paní primářka ve vinohradské porodnici, nemohla tato událost uniknout ani třem sudičkám, které, ať už si to rodiče mrňousků přejí nebo ne, do osudů právě narozených dětí promlouvají a zasahují.

„Bude nejlepší! Úplně ve všem,“ rozplývala se první sudička, když spatřila Filípka.

„Cha, jako Jára Cimrman, že,“ ušklíbla se druhá. „Nikdo s tím tvým dokonaloušem nebude chtít kamarádit a tomu říkám průšvih! Příště si rozmysli, co říkáš. Vždyť víš, že vyřčenou sudbu nelze vzít zpět,“ dodala druhá sudička, zjevně nazlobená na svoji nerozvážnou družku.

„Ano, tak to chodí,“ přidala se třetí, nejstarší sudička. „Štěstí Filipovi nepřinese jeho dokonalost, ale právě naopak, až si uvědomí, že i on je jen člověkem jako každý jiný, až i on zažije zklamání a bolest, které jej přivedou k prozření.“

„To se ještě uvidí!“ nedala se první sudička. „Bude dokonalý, nejlepší, bez jediné chyby, a proto i nejšťastnější.“

„Je vidět, že stojíš u dětské postýlky poprvé a o životě víš ještě pramálo,“ řekla vážným hlasem druhá sudička, která svoji sudbu zatím nevyřkla. Nyní se ale i ona sklonila nad košíkem s děckem a pravila: „Až ti bude, Filipe, jednou moc smutno, pochopíš, že moudrost nespočívá ve vědění, ale v srdci. Pak též nahlédneš, že vše má svůj smysl a může být důležité, byť je to zdánlivě nepatrné. Vždyť právě tobě přinese největší štěstí

maličký brouček červotoč.“ Poté sudičky pohladily Filípka po hlavičce a rozplynuly se jako pára nad hrncem.

Chlapec rostl a sílil, a sudba první sudičky se začala naplňovat. Už v mateřské škole platil Filip za zázračné dítě. Mluvil plyně nejen česky, ale i anglicky a německy. Tyto znalosti získal zcela bezděčně tím, že poslouchal rozhovory svých jazykově vzdělaných rodičů s jejich zahraničními přáteli a kamarády. Vše důležité a potřebné, s čím se setkal, si zapamatoval a rychle osvojil.

Ve škole zvládl Filip učivo osmi ročníků za čtyři roky, ve věku dvanácti let složil maturitní zkoušku, samozřejmě s vyznamenáním. Vše probíhalo, jak první sudička předpověděla. Současně se ale plnila i slova sudičky druhé – Filip neměl žádné kamarády. Ne že by se on sám nechtěl s nikým přátelit. Kamarádit s ním nechtěli ostatní, protože si vedle Filipa připadali hloupí a méněcenní. Filip totiž předčil i mnohem starší děti nejen ve škole, ale i ve sportu, hudbě a všech dalších myslitelných dovednostech. Vždyť koho by taky bavilo hrát šachy, Carcassonne nebo Monopoly s někým, kdo pokaždé vyhraje? Nebo závodit s klukem, který je nejrychlejší ze všech, či dokonce poslouchat, jak virtuózně hraje na klavír Mozartův *Turecký pochod*, zatímco vy se trápíte se stupnicí A dur?

Tak se stalo, že Filip vyrostl v krásného a statného mladíka, avšak bez přátel a kamarádů. Časem sám sebe přesvědčil, že kamarády nepotřebuje, neboť ostatní lidé jsou tak jako tak nudní a bavit se s nimi je jen ztrátou času. Filip si to příliš neuvědomoval, ale jeho život génia a chodící encyklopedie byl vlastně smutný a prázdný. Zažíval vpravdě to, co vědí všichni horolezci: na úplném vrcholu je místo jen pro jednoho.

Osamělý Filip měl rád svoje rodiče a rodiče měli rádi Filipa, jenže kamarády mu nahradit nedokázali. Tak se Filip uzavíral stále více do sebe a ve volných chvílích se věnoval pěstování meruněk a dalších ovocných stromů, neboť jeho maminka vlastnila na jižní Moravě velkou ovocnou zahradu s dřevěnou chatkou. Tam bylo Filipovi nejlépe a o prázdninách v zahradním domku i přespával. Za letních večerů sedával před chatkou a smutně poslouchal, jak v nedalekém zámeckém parku hrají Motýlci, skvělá amatérská kapela, a představoval si mladé lidi, jak se spolu baví a tančí. Neodvažoval se ale přijít do jejich společnosti, tolik se bál, že by nedokázal skrýt svoji dokonalost a lidé, se kterými by se seznámil, by se mu brzy začali vyhýbat, jak tomu doposud vždy bylo. Často myslíval na bájného krále Midase, kterému se vše, čeho se jen dotkl, měnilo pod rukama ve zlato. Ale štěstí to Midasovi nepřineslo, stejně jako sudba první sudičky nepřinesla štěstí Filipovi.

I stalo se za jednoho letního večera, kdy opět hrála v parku hudba, že se skupina mladých lidí, kteří se trošku přiopili a nudili, vydala do Filipovy zahrady na lup. Netoužili ani tak po krásných pozdních meruňkách, které dozrávaly na stromech, jako spíše po troše zábavy a pocitu vzrušení ze samotné krádeže. Mladíci přelezli plot a za nimi i dívka, Elizabet Počmarová. Hezká štíhlá brunetka měla sedmnáct roků, dlouhé kaštanové vlasy a tetování snad po celém krásném těle. Kamarádi ji pro to její tetování škádlili a říkali jí Počmáraná Líza. Teď tedy víte, proč jsem vám musel prozradit i dívčino příjmení.

Krádež meruněk by se snad i zdařila, avšak žebřík, který mladíci našli a přistavili ke stromu, sloužil již dlouhá léta červotočům nejen jako domov, nýbrž i jako snídaně, obědy a večeře. Prostě žebřík byl červotoči celý

prolezlý, a tedy i značně chatrný. Když byla Líza na žebříku už docela vysoko, praskla jí pod nohou šprusle a dívka sletěla dolů jako zralá hruška.

Náhlý křik a smích vzbudily Filipa podřimujícího v zahradním křesílku před chatkou.

„Kdo je tam a co tam děláte?“ zavolal Filip do tmy. Odpověděl mu jen další smích a spěšný dusot kroků, jak mladíci prchali ze zahrady. Žádný z nich si v té tmě nevzpomněl na Lízu, která ležela s vyvrtnutým kotníkem pod stromem vedle polámaného žebříku. Tak ji tam našel Filip.

„Co tady děláš?“ zeptal se.

„Co asi! Válím se tady a čekám, až vyjde slunce, abych se mohla opalovat,“ řekla nazlobeně Líza a snažila se postavit.

„Počkej, pomůžu ti,“ řekl Filip mírně a podal Líze ruku.

„Nejde to,“ sykla bolestí Líza, „asi mám zlomenou nohu.“

Filip vzal Lízu do náruče a odnesl ji do chatky.

„Vypadá to na vyvrtnutý kotník a pěkný výron. Jak ti říkají?“ zeptal se Filip.

„Jmenuju se Elizabet a říkají mi Líza. Ty rozumíš poraněnému kotníku?“ chtěla vědět Líza.

„Ano. Studuju medicínu.“

„Nejsi na studenta medicíny trochu mladý?“ zeptala se nedůvěřivě Líza. „Vypadáš tak na patnáct. A vůbec, jak se jmenuješ ty?“

„Filip, a je mi šestnáct,“ odpověděl chlapec. „Studium medicíny dokončím v příštím semestru. Prostě se snadno a rychle učím, nepotřebuju

tolik času jako ostatní. Ale ten tvůj kotník nevypadá vůbec dobře, chtělo by to fakt do nemocnice,“ řekl Filip.

„To nebude zapotřebí, uzdravím se sama. Jen potřebuju být chvíli o samotě,“ odvětila Líza.

„Ty se dokážeš sama vyléčit? Tak to kecáš, tomu fakt nevěřím!“ namítl Filip.

„Běž si sednout před chatku a koukej na oblohu, Filipe. Brzy budou létat Perseidy, tak třeba už dnes nějakou tu létavici uvidíš. A když si přitom budeš něco přát, možná se ti to i splní,“ usmála se Líza.

„To jsou jen babské pověry, takovým nesmyslům já nevěřím,“ zamračil se Filip, ale udělal, jak si Líza přála. Když se za hodinu vrátil, užasl. Líza mezitím v chatce poklidila a její kotník se zdál být v naprostém pořádku.

„Ty snad umíš čarovat?“ podivil se Filip, který nemohl uvěřit svým očím. „Čím ses tak rychle vyléčila?“

„Víš, Filipe, tobě to snad můžu říct, nevypadáš na kluka, který hned všechno vykecá. Ale nech si to fakt pro sebe. Já mám takový zvláštní dar. Dokážu uzdravovat. Lidi i zvířata. Dokonce mohu, když je to nutné, uzdravit i sebe. Sama nevím jak, ale funguje to. Prostě jen přiložím ruce na bolavé místo, poděkuju za dar zdraví, který je tu pro všechny, zavřu oči, na nic nemyslím a nevnímám nic kolem sebe. No a když pak přijdu k sobě, ještě jednou poděkuju za zdraví a je to. Nemoc, zranění, každé trápení – vše je vyléčené. Ne úplně pokaždé, ale dost často ano.“

Filip neříkal nic, hleděl na Elizabet a tiše žasnul. Samozřejmě už dříve četl v Bibli o uzdravování pokládáním rukou, znal i léčebné působení energií

vycházejících z rukou těch, kdo byli zasvěceni do metody reiki. Avšak zatím nepotkal nikoho, kdo by sám sebe vyléčil tak rychle a dokonale jako Líza.

Také Elizabet mlčela a hleděla na Filipa svýma krásnýma, hlubokýma očima. Poté se na něj usmála a konečně přerušila dlouhé mlčení.

„Byl jsi na mě hodný, místo abys mi vynadal, jak bych si zasloužila, Filipe. A udělal jsi vše, abys mi pomohl. A taky se vůbec nezlobíš, i když jsem vlastně přišla krást... Proto bych ti chtěla něco dát,“ řekla Líza, vytáhla z kapsy svých dřevěných džínů kuličku z horského křišťálu a podala ji Filipovi. „Když se do této kuličky budeš dívat a nebudeš přitom myslet na sebe, poznáš, co je opravdu důležité. Mimochodem, když jsi byl venku, viděl jsi padající hvězdy? Přál sis něco?“ zeptala se Líza.

„Chtěl bych s tebou kamarádit,“ vyhrkl Filip.

„Opravdu?“ zasmála se Líza. „To spíš vysedí vrabčák ptáčata z téhle křišťálové kuličky, než abychom se my dva mohli kamarádit!“ připojila Líza s omluvným úsměvem. Ale pak vážně dodala: „Promiň, to opravdu nepůjde. Víš, já už kamaráda mám. Víc než kamaráda. Však víš, jak to myslím. I on byl v noci tady, když jsme přišli krást tvoje meruňky. Nejspíš si myslel, že jsem utekla jako první, jinak by mě jistě neopustil, když jsem v té tmě ležela pod stromem.“

„Beru tě za slovo, Lízo!“ zvolal Filip. „A víš co? Brzy se rozední, vím o jednom vrabčím hnízdě. Vložíme do něj tvoji křišťálovou kuličku. Vylíhne-li se z ní ptáček, budeš *muset* být mojí kamarádkou!“

„Ty fakt nic nechápeš, Filipe. Jak jsi sečtělý, tak jsi hloupý. Cožpak to jde, aby někdo musel s někým kamarádit? Přátelství žije nejenom z osobní náklonnosti, ale též z volnosti, kterou si kamarádi vzájemně dávají. Pochop,

že povinnosti a slovo *muset* každý vztah jen ničí! Ale budiž, ať je po tvém. Na obzoru už svítá. Ukaž mi to hnízdo,“ zakončila Líza.

Oba mladí lidé vyšli z chatky a Filip zavedl Lízu ke staré jabloni, v jejíchž větvích si vrabci udělali hnízdo. Avšak jaké je čekalo překvapení, když chtěl Filip vložit do hnízda Lízinu křišťálovou kuličku! V hnízdu se tísnilo pět malých vrabčáčků, kteří otevírali zobáčky, jako by čekali, že jim z Filipovy ruky kápne něco k jídlu.

„Ti jsou krásní,“ vydechla obdivně Líza. „Děkuju ti, že jsi mi je ukázal. A dík za všechno. Jsi fakt prima kluk. Bylo mi s tebou moc hezky, Filipe, opravdu. A myslím, že na tebe jen tak nezapomenu.“ Elizabet se odmlčela, setřela ukazovákem levé ruky slzu, kterou neudržela v oku, a lehce pohodila hlavou, jako by chtěla zaplašit nějakou myšlenku, které se sama polekala. Nakonec posmutněle dodala: „Tak já už půjdu. Už musím jít.“

„Tak to se fakt povedlo, Lízo!“ vybuchl Filip. „Vyprávíš mi tady, jak povinnosti a slovo *muset* ničí vztahy, jak si kamarádi mají dopřávat volnost, a teď říkáš, že už musíš jít. Tak si běž! Mazej za tím svým víc než kamarádem, který zbaběle utekl, když ses zranila, a ani se pak pro tebe nevrátil. Tak si běž, běž si, když musíš! A víš co? Snaž se sama řídit radami, které tak ráda dáváš ostatním, nebo si ty svoje chytrý kecy laskavě nech!“

Filipovi se sevřelo hrdlo, už nemohl dál mluvit. Sám netušil, co to do něj vjelo, proč se na Lízu tak rozzlobil. Nejspíš to byla ona pověstná poslední kapka, která přetekla z jeho hořkého poháru mnohých dřívějších odmítnutí a zklamání. Chtěl se Líze hned omluvit za svoji prudkost, chtěl si před ní kleknout, vzít ji za ruku a vysvětlit, že to tak nemyslel. A taky jí chtěl říct, jak rád si s ní povídal, jak i jemu s ní bylo hezky, snad vůbec nejkrásněji v celém jeho dosavadním životě. Avšak nedokázal už říct ani slovo, cítil, že

by se rozplakal. Pochopil totiž, že Lízu právě ztratil – definitivně a beznadějně.

„Dej mi prosím klíč od zahradní branky, ať nemusím lézt přes plot,“ požádala ho potichu Líza a otřela si oči.

„Branka je odemčená, nikdy ji nezamykám. Ani včera jsi nemusela lézt přes plot, stačilo vzít za kliku,“ odpověděl Filip a sklonil hlavu. Nechtěl, aby Líza viděla slzy v jeho očích. Cítil něco, co doposud nepoznal, něco, co se nedalo popsat slovy, něco, co mohlo být krásné, ale co bylo jen zraňující. A bolelo to stále víc. A nepřestalo to bolet ani dlouho poté, co se Líza na konci zahrady ztratila Filipovi z očí...

Od setkání s Lízou byl Filip jako vyměněný. O učené knihy ztratil zájem a vůbec nic jej už netěšilo, ani milovaná zahrada ne. Cítil prázdnotu, jakou dříve nepoznal. Nicméně pochopil, že ta prázdnota tu vždy byla, že byla v něm samém, jen si ji neuvědomoval. Nyní tu prázdnotu cítil, a navíc věděl, že něco ztratil. Něco křehkého a velmi cenného.

Další dny chodíval Filip pravidelně ke staré jabloni a rozpomínal se na každíčký detail, kdy viděl Lízinu tvář a její dlouhé kaštanové vlasy, které zářily jako zlaté, když na ně dopadaly paprsky vycházejícího slunce.

Když tak jednou seděl zadumaný pod jabloní, vzal do ruky křišťálovou kuličku a zahleděl se do ní.

„Co jen to ta holka říkala?“ vzpomínal Filip. „Už to mám! Když se budu do té kuličky dívat a nebudu přitom myslet na sebe, poznám, co je opravdu důležité!“

I hleděl Filip do nitra křišťálové kuličky a vtom jej napadly tyto verše:

*Kam odletěly písňe večerního parku,
kam ptáčci z hnízda, které jsem ti ukázal?
Kde je ta radost i z nejmenšího dárku
a kde jsem já, jenž vždycky všechno dokázal?*

*Lastura, v níž mlž už dávno chybí,
či pleva z obilného zrnka jen.
To jsem dnes já, kdo znal mě, se diví,
co nechci mám, miluji sen.*

Slova *miluji sen* probudila Filipa ze snění. Vyskočil prudce na nohy, jako by ho někdo píchnul šídlem.

„Já jsem ale osel! Líza už jistě pochopila, že ten její kamarád je pěkný prevít. Jen se holka stydí přiznat, jak moc se v něm mýlila! Najdu ji a promluvím s ní. A řeknu jí, že s ní nechci kamarádit. Kamarádit tedy rozhodně ne! Řeknu jí, že ji miluji a chci s ní chodit.“

I sevřel Filip Lízinu křišťálovou kuličku v dlani, pozvedl hlavu a zahleděl se do dále. Nakonec se odhodlal. Pochopil, že láska je silnější než jeho strach z odmítnutí, pochopil, že nemůže a hlavně ani nechce jinak. Vyběhl zahradní brankou na polní cestu a pospíchal k městečku hledat svoji Lízu.

A jak to dopadlo? Našel ji? Usmířili se a měli se moc rádi? Ano, přesně tak se stalo. A to jen proto, že Filip konečně pochopil, že vše na světě má svoje místo a svůj význam. Úplně všechno, všecičko. Každá událost, každá věc, každé slovo. I červotoči v žebříku, bez jejichž přičinění by Lízu nikdy nepoznal. Tu skvělou holku, které se ostatní smáli a říkali jí počmáraná. Tu holku, která mu otevřela srdce a kterou bude milovat po celý život, jak mu to přisoudila druhá, nejmoudřejší sudička.